

До Дня української писемності та мови. Присвячується.

Витоки української писемності

З приводу винайдення глаголиці і кирилиці у вчених існують різні думки, але всі погляди об'єднувались навколо двох людей - Кирила та Мефодія.

Кирило і Мефодій - слов'янські просвітителі, творці слов'янської азбуки, проповідники християнства, перші перекладачі богослужбових книг з грецької на слов'янську мову. Кирило отримав освіту при дворі візантійського імператора Михайла III в Константинополі. Він добре знав слов'янську, грецьку, латинську, єврейську і арабську мови. Відмовившись від запропонованої йому імператором адміральської кар'єри, Кирило став патріаршим бібліотекарем, потім викладав філософію. Мефодій рано вступив на військову службу та 10 років був керівником однієї з областей населених слов'янами. Потім подався у монастир.

Ситуація в Візантії в період життя Кирила та Мефодія не була спокійною. Піднімалось незадоволення всередині країни, вона ще відчувала і значну загрозу з боку зростаючої сили слов'янських племен. Спасінням для Візантійської імперії могло бути тільки залучення язичників до християнства. Візантія прийняла декілька невдалих спроб запровадити християнство на Русі. В Константинополі було вирішено, що краще буде піднести слов'янам християнство на їхній рідній мові. В 860 році Кирило був відправлений до Херсонесу для перекладу богослужбових книг. Крим в той час являв собою перехрестя доріг де зазвичай проходило спілкування між Руссю і Візантійською імперією. Кирило повинен був вивчити слов'янський алфавіт та перекласти з його допомогою християнські молитовники. Його основною метою було підготувати підґрунтя для християнізації всієї Русі.

Кирило провів в Криму чотири роки, після чого був відправлений разом з братом Мефодієм до моравського правителя Ростислава, якому, згідно літопису, він привіз молитовники, які були написані глаголицею. Можливо цей факт дозволив зробити висновок, що глаголиця стала винаходом Кирила на приморських берегах Херсонесу. Щорічно 24 травня весь слов'янський світ урочисто відзначає релігійне і одночасно державне свято - День слов'янської писемності та культури. За рішенням ЮНЕСКО 863 рік, перший рік перебування Кирила і Мефодія в Моравії, визнаний роком створення слов'янської абетки.

З арабських джерел стало відомо, що вже в 40-х роках IX ст. серед східних слов'ян були хрещені люди, саме для них священні книги і були викладені руськими літерами. Відомий диплом папи Лева IV, написаний кирилицею до її «винаходу». Катерина II у своїх «Записках касательно русской истории» писала: «.. славяне древнее Нестора письменность имели, да оные утрачены и еще не отысканы и потому до нас не дошли. Славяне задолго до Рождества Христова письмо имели». Павленко Н.А. у фундаментальній монографії «Історія письма» обговорює шість гіпотез походження кирилиці та глаголиці, причому наводить аргументи на користь того, що і глаголиця і кирилиця були у слов'ян у дохристиянські часи.

Глаголиця значно відрізнялась від грецького письма, яким користувались у Візантії. Це є одним з доказів проти винаходу її Кирилом. Звісно можна припустити, що Кирило «з нуля» створив нову писемність, яка так кардинально відрізнялась від звичної йому. Але тоді потрібно дати відповідь на запитання: звідки він взяв цей принцип оформлення, адже, часу в нього було досить мало. Візантія відправляла Кирила з досить терміновою місією.

Викликає сумнів і те, що «кирилівське письмо» було створено пізніше в Константинополі кимось із послідовників Кирила.

Як засвідчує «Життя Константина», в 858 році, будучи в Херсонесі, він знайшов там Євангеліє і Псалтир, які були записані слов'янськими буквами, а також зустрів людину, яка говорила слов'янською мовою, зміг її зрозуміти та досить швидко навчитись читати та говорити. Кирило навчився читати так швидко, що грекам, які були разом з ним, здалось, що відбулось велике чудо. Писемність була чужою, незнайомою, але старослов'янська мова була досить близькою мові македонських слов'ян.

Виходить, що більше ніж за сто років до офіційного хрещення Русі у слов'ян уже існували переклади церковних книг на слов'янську мову і власна розвинута писемність, яка відрізнялась від грецької. Відповідно Кирило познайомився не з зачатками слов'янської писемності, а з розвинутим письмом – так що не прийшлося винаходити новий алфавіт, а спростивши існуючий він відтворив церковну літературу російською мовою.

Андрій Северінов
слухач 1 курсу, 2 групи
факультету державного управління

Моя Україно

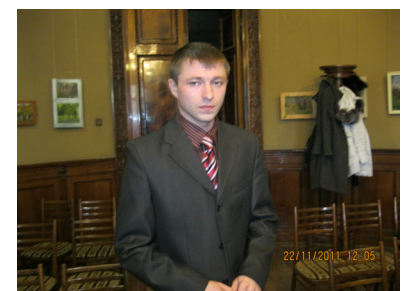
Моя Україно – любові перлина,
До сонця здимає орлине крило.
Моя заповітна найперша стежина,
В життєвому морі незламне весло.

Тобою хвилюю, тобою радію.
Під небом Динамо в Кличковім бою.
У радості юній калиною сію,
Дзвінкою надії замрју свою.

Смереківі гори зі мною говорять,
Шумують потоки співанку нову.
У даль солонину світанкову зорять
Сини України. Я вами живу.

Порвали ми пута і пісня розкута
Нам серце підносить в лазурну хрусталь,
Щоб дума Тараса, козацький Славута
Із нами кріпили світну вертикаль.

Степи неозорі – світанкове море,
Звитяга і слава у вись трудову.
Величні простори у вічнім дозорі
Я вами пишаюсь. Я вами живу.

Ярослав Шпильчин
слухач I курсу
факультету державного управління
спеціальності «Публічне адміністрування»